

ПАСПОРТ
Програми національно-патріотичного виховання мешканців
Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2022 роки

1.	Розробник Програми	Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
2.	Відповідальний виконавець Програми	Виконавчий комітет Хмельницької міської ради, Хмельницька міська рада, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
3.	Учасники Програми	Виконавчий комітет Хмельницької міської ради, Хмельницька міська рада, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
4.	Нормативно-правовий акт, що став підставою для розроблення Програми	Указ Президента України від 25.10.2002 року №948/2002 «Про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді» Указ Президента України від 18.05.2019 року № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання»
5.	Термін реалізації Програми	2021-2022 рр.
6.	Джерела фінансування Програми	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	8 598 406 грн.
7.1.	коштів бюджету Хмельницької міської територіальної громади (в межах затвердженого кошторису)	8 598 406 грн.

ПРОГРАМА
національно-патріотичного виховання мешканців Хмельницької міської
територіальної громади на 2021-2022 роки

1. Загальні положення

Програма національно-патріотичного виховання на 2021 - 2022 роки (далі – Програма) базується на основі принципів національної самобутності Українського народу, його консолідації навколо спільного майбутнього, національної державності Українського народу, захисту незалежності, територіальної цілісності України та формування спільних ціннісних орієнтацій через дієву участь у процесі розбудови Української держави. Сучасна молодь повинна бути тією рушійною силою, яка здатна змінити майбутнє країни на краще. Саме тому необхідно якнайбільше уваги приділити національно-патріотичному вихованню молодих людей, їх національної свідомості, ідентичності, формуванню громадянської позиції. Патріотизм покликаний дати новий імпульс духовному оздоровленню народу, формуванню в Україні громадянського суспільства, яке передбачає трансформацію громадянської свідомості, моральної, правової культури особистості, розквіту національної самосвідомості і ґрунтується на визнанні пріоритету прав людини. Суспільство, яке функціонує на засадах гуманізму, свободи, верховенства закону, соціальної справедливості, гарантує умови для зростання добробуту народу. З огляду на це, патріотизм є нагальною потребою держави, особистості та суспільства.

Програма враховує індикатори ефективності та ціннісні орієнтири, визначені Стратегією національно-патріотичного виховання, затвердженою Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 року № 1233-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року», враховує засади державної політики щодо відновлення, збереження та вшанування національної пам'яті про боротьбу та борців за незалежність України у ХХ столітті, визначені Законами України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».

Ініціатор програми – Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – Національна академія).

Сьогодні Національна академія – багатопрофільний вищий військовий навчальний заклад, що здійснює підготовку бакалаврів і магістрів для Державної прикордонної служби України. Готує професіоналів, які на високому рівні виконують відповідальні завдання з охорони та оборони державного кордону України.

Національна академія дбає про високу духовність дітей та молоді, формування патріотичної свідомості й гарний фізичний стан.

Керівництво та персонал Національної академії приймає участь в урочистих заходах Хмельницької міської територіальної громади з нагоди відзначення державних свят та знаменних дат, долучається до патріотичного виховання дітей та молоді, їх підготовки до виконання військового обов'язку.

Національною академією організовано співпрацю зі спортивними товариствами Хмельницької міської територіальної громади. Так, на базі академії проходять тренування з міні-футболу, традиційного карате та волейболу.

На базі навчального закладу проводяться міські, обласні та міжнародні змагання з гирьового спорту, бойового «Самбо», рукопашного бою, традиційного карате, універсального бою, панкратіону, футболу, легкоатлетичного кросу, кульової стрільби, патріотичні та військово-прикладні змагання.

Національна академія організовує проведення Всеукраїнської соціально- військово-патріотичної гри «Сокіл-Джура» для учнівської молоді, проведення заходів національно-патріотичного спрямування на базі музею академії, кімнат бойової слави, територій військових містечок, прийняття участі у соціальному профорієнтаційному інтерактивному дитячому проєкті «Місто професій», «Ярмарка професій», організація «Днів відкритих дверей», проведення патріотичних ігор, організація та проведення товариських матчів з колективами Хмельницької міської територіальної громади з різних видів спорту.

Програма визначає зміст та основні шляхи розвитку системи патріотичного виховання мешканців Хмельницької міської територіальної громади та спрямована на подальше формування патріотичної свідомості як однієї із найважливіших цінностей і основ морально-духовної єдності суспільства.

2 Зміст проблеми, на вирішення якої спрямована Програма

Недостатність уваги до національно-патріотичного виховання впродовж усіх років незалежності України призвела до появи загрозливих чинників. Відповідно до аналітичного звіту з проведення репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді в Україні (2019 рік), проведеного Державним вищим навчальним закладом «Університет банківської справи» на замовлення Міністерства молоді та спорту України, формування національно-патріотичної свідомості як один найбільш затребуваних напрямків державної політики визначили лише 26,6% опитаних молодих людей. 44,1% вважають себе скоріше патріотично налаштованою людиною і лише 27,7% респондентів ствердно відповіли, що вважають себе патріотично налаштованою людиною. За результатами опитування 24,2 % молоді готова захищати Україну зі зброєю в руках у разі мобілізації та 3,2 % молоді серед усіх опитаних уже брали або бере участь у військових діях; 60,5 % молодих людей готові захищати незалежність і територіальну цілісність України ненасильницькими методами, такими як волонтерство, благодійність. На запитання «Якою мовою ви, зазвичай, спілкуєтеся?», 53,8% відповіло, що спілкуються українською мовою в сім'ї, 52,9 % - на роботі, у школі/виші, 43,1 - із друзями та знайомими. Лише 49,8% опитаної молоді хоче жити в Україні. 9,5% молоді шукає можливість виїхати за кордон, а 4,9 % молоді віком від 14 до 34 років планує емігрувати з України найближчим часом.

Таким чином, процес трансформаційних змін, який відбувається у сфері національно-патріотичного виховання молоді, потребує вирішення низки проблем:

недостатньо системний характер формування активної громадянської позиції задля утвердження національної ідентичності громадян на основі духовних цінностей Українського народу, національної самобутності;

недостатній рівень громадсько-патріотичного, військово-патріотичного та духовно-морального виховання;

наявність істотних відмінностей у системах цінностей, світоглядних орієнтирах груп суспільства, окремих громадян, внаслідок чого продукуються протилежні погляди на минуле і майбутнє нації;

наявність імперсько-тоталітарних рудиментів у суспільній свідомості, розбіжності уявлень про історичне минуле, викликаних століттями бездержавності, тоталітарною добою, голодоморами та політичними репресіями української духовно-культурної спадщини та

історичної пам'яті, що створює підґрунтя для просування несумісних із незалежністю держави місцевих ідентичностей та мовних конфліктів;

недостатня поінформованість населення про історичні факти героїчної боротьби та визволення від поневолення Українського народу і здобуття незалежності України;

відсутність цілісного національного мовно-культурного простору, стійкості його до зовнішнього втручання та сталої роботи з розвитку української мови;

наявний вплив держави-агресора в інформаційній, освітній, культурній сферах України; відсутність єдиної державної інформаційно-просвітницької політики щодо національно-патріотичного виховання;

мала частка осіб, які готові до захисту територіальної цілісності та незалежності України;

недостатній рівень охоплення населення Хмельницької міської територіальної громади, зокрема дітей та молоді, проектами та заходами із національно-патріотичного виховання;

низький рівень матеріально-технічного забезпечення та розвитку інфраструктури у сфері національно-патріотичного виховання.

Отже, наявність зазначених проблем зумовлює необхідність здійснення системних та узгоджених дій органів місцевого самоврядування та Національної академії щодо реалізації єдиної політики у сфері громадянсько-патріотичного, національно-патріотичного та духовно-морального виховання дітей та молоді Хмельницької міської територіальної громади, формування української ідентичності, що сприятиме єдності та консолідації українського суспільства.

3. Мета Програми

Метою Програми є:

1) формування та утвердження у мешканців Хмельницької міської територіальної громади української громадянської ідентичності на основі єдиних суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), принципів любові і гордості за власну державу, її історію, мову, культуру, науку, спорт, національних і загальнолюдських цінностей;

2) формування свідомого громадянина-патріота Української держави, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних цінностей;

3) піднесення престижу військової служби; створення умов для підготовки органів територіальної оборони, налагодження ефективного цивільно-військового співробітництва;

4) узгодження дій органів місцевого самоврядування з органами військового управління, правоохоронними органами, силами цивільного захисту щодо цілеспрямованої підготовки молоді до захисту Вітчизни, виховання на патріотичних, історичних та бойових традиціях українського народу;

5) удосконалення педагогічних форм і методів навчання молоді основ військової справи;

6) формування у молоді високої патріотичної свідомості, національної гідності, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку щодо захисту національних інтересів;

7) узгодження спільних дій органу місцевого самоврядування з Національною академією щодо цілеспрямованої підготовки молоді до захисту Вітчизни;

8) створення Національною академією системи шефських зв'язків з навчальними закладами, в яких проводиться допризовна підготовка, взаємодії з ветеранськими та іншими громадськими організаціями патріотичного спрямування.

4. Завдання (цілі та пріоритети) Програми

Завданнями та пріоритетними напрямками Програми є:

- 1) формування у молоді національно-патріотичної свідомості, національної гідності, поваги до культурного та історичного минулого України, готовності до виконання конституційного і громадянського обов'язку з метою захисту національних інтересів України;
- 2) підвищення ролі української мови як національної цінності;
- 3) усвідомлення молоддю своєї ролі в забезпеченні національної безпеки, захисті територіальної цілісності, суверенності та соборності української держави;
- 4) удосконалення педагогічних форм і методів навчання молоді основам військової справи;
- 5) формування прагнення до оволодіння військовими знаннями, відповідного рівня фізичної підготовки та витривалості;
- 6) підвищення престижу військової служби, військова професійна орієнтація молоді, формування та розвиток мотивації, спрямованої на підготовку до захисту Української держави і служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, проходження військової служби за контрактом;
- 7) планування на громадському рівні всебічних ефективних заходів щодо пропагування, рекламування позитивного сприйняття військової служби із залученням до цієї роботи зацікавлених структурних підрозділів обласної та районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування;
- 8) проведення на окремих елементах навчально-матеріальної бази академії заходів військово-патріотичного виховання мешканців Хмельницької міської територіальної громади;
- 9) інструкторсько-методична підготовка на спеціальних елементах навчально-матеріальної бази академії викладачів навчальних дисциплін з фізичної та військової підготовки;
- 10) проведення навчально-військових зборів у загальноосвітніх навчальних закладів;
- 11) організація на території польової навчально-матеріальної бази академії дитячих військово-спортивних літніх оздоровчих таборів;
- 12) патріотичне виховання молоді Хмельницької міської територіальної громади;
- 13) пропаганда здорового способу життя.

5. Шляхи розв'язання головних проблем реалізації Програми

Вирішення проблем можливе шляхом системної реалізації запланованих завдань протягом 2021-2022 років та проведення заходів національно-патріотичного виховання із залученням усіх верств населення Хмельницької міської територіальної громади, а саме:

- 1) підвищення ролі української мови як національної цінності та невід'ємного елемента національно-патріотичного виховання, проведення заходів щодо її популяризації;
- 2) проведення проектів та заходів, спрямованих на підвищення престижу військової служби;
- 3) розроблення та впровадження сучасних виховних систем, технологій і методик у сфері національно-патріотичного виховання, узагальнення та поширення кращого досвіду у цій сфері;
- 4) впровадження навчальних дисциплін духовно-морального спрямування як основи формування особистості та підґрунтя для національно-патріотичного виховання на основі традицій українського державотворення;
- 5) підтримка та розвиток сімейних традицій, активне залучення сім'ї до процесу національно-патріотичного виховання;

6) підвищення професійної компетентності фахівців у сфері національно-патріотичного виховання, налагодження конструктивної взаємодії, соціального партнерства між суб'єктами національно-патріотичного виховання;

7) створення сприятливих умов для діяльності молодіжних організацій, насамперед для розвитку пластового руху в Україні та Спілки Української Молоді, що відновили свою діяльність в Україні зі здобуттям незалежності;

8) постійного підвищення рівня організації, покращення функціонування як окремих елементів системи національно-патріотичного виховання, так і всієї системи в цілому.

Таким чином, діяльність щодо національно-патріотичного виховання молоді буде здійснюватись шляхом рекламування військової служби, всебічної підтримки з боку міської ради, ветеранських та інших громадських і волонтерських організацій, метою діяльності яких є формування громадянина-патріота, початкової військової підготовки в освітніх закладах тощо.

6. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми дасть змогу:

1) виховувати молодь у дусі патріотизму до рідної Батьківщини, залучати її до здорового способу життя;

2) піднести престиж військової служби;

3) вдосконалити навчально-матеріальну базу в Національній академії для задоволення потреб Хмельницької міської територіальної громади у національно-патріотичному вихованні молоді та її підготовки до виконання військового обов'язку.

7. Фінансове забезпечення Програми спільних дій

Фінансування заходів, передбачених Програмою спільних дій, здійснюватиметься відповідно до законодавства за рахунок коштів Хмельницької міської територіальної громади, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

8. Напрями діяльності та заходи Програми

Шляхи та засоби розв'язання завдань, обсягів і джерел фінансування виконання Програми здійснюються за наступними напрямками:

1. Національно-патріотичне виховання:

проведення заходів, спрямованих на реалізацію патріотичного виховання в навчально-виховних закладах громади;

забезпечення активної участі дітей та молоді в заходах національно-патріотичного спрямування;

створення умов для популяризації кращих здобутків національної культурної та духовної спадщини, героїчного минулого і сучасного українського народу, формування культури спілкування, відповідального ставлення до української мови, вироблення умінь і навичок вільного спілкування українською мовою;

активне залучення до патріотичного виховання дітей та молоді учасників бойових дій, військовослужбовців та членів їх сімей, представників громадських організацій, волонтерів, діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, які виявляють активну громадянську і патріотичну позицію;

підвищення рівня толерантності, запобігання проявам ксенофобії, расової та етнічної нетерпимості в молодіжному середовищі;

активізація представників учнівського самоврядування у підготовці та проведенні заходів патріотичного спрямування;

підвищення професійної компетентності фахівців у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти, культури, спорту.

2. Військово-патріотичне виховання молоді:

проведення заходів зі спортивної підготовки, фізичного виховання, спрямованих на утвердження здорового способу життя молодих громадян та створення відповідних умов;
набуття молоддю практичних навичок з основ військової справи;
активізація виховної роботи з дітьми та молоддю засобами Всеукраїнської дитячої військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура");
налагодження співпраці з місцевими військовими формуваннями як мотивація готовності до вибору військових професій;
залучення до військово-патріотичного виховання дітей та молоді учасників бойових дій на Сході України;
здійснення заходів, спрямованих на підвищення престижу військової служби;
упорядкування та вдосконалення системи допризовної військової підготовки;
профілактика негативних проявів поведінки, злочинності, наркоманії, алкоголізму серед дітей та молоді шляхом залучення дітей і молоді до участі у заходах із національно-патріотичного виховання.

3. Співпраця з громадянським суспільством:

активне залучення до національно-патріотичного виховання дітей та молоді дитячих і молодіжних громадських організацій (об'єднань), використання їхнього досвіду, потенціалу, методів роботи у вихованні патріотів України;
підтримка та сприяння волонтерським проектам, іншої громадської діяльності та самоорганізації українських громадян, спрямованої на заохочення дітей та молоді до благодійних соціальних, інтелектуальних та творчих ініціатив і проектів;
долучення батьківської громадськості до популяризації кращого досвіду патріотичного виховання.

4. Організаційно-методична підтримка:

вивчення сучасних виховних систем, технологій і методик у сфері національно-патріотичного виховання, узагальнення та поширення найкращого досвіду у цій сфері;
впровадження навчальних дисциплін духовно-морального спрямування як основи формування особистості та підґрунтя для національно-патріотичного виховання;
формування єдиних стандартів діяльності у сфері національно-патріотичного виховання та інструментів їх впровадження;
підвищення професійної компетентності фахівців у сфері національно-патріотичного виховання, налагодження конструктивної взаємодії між суб'єктами національно-патріотичного виховання.

5. Інформаційне та методичне забезпечення національно - патріотичного виховання:

організація на веб-сторінках навчально-виховних закладів постійно діючих рубрик, що популяризують українську історію, боротьбу українського народу за незалежність, мову та культуру, досвід роботи з національно-патріотичного виховання різних соціальних інституцій;
організація та координація інформаційно-просвітницької роботи у сфері національно-патріотичного виховання;
удосконалення підготовки та перепідготовки кадрів, які займаються питаннями національного і патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти, культури, спорту;
проведення загального соціологічного опитування серед учнів та вихованців навчально-виховних закладів щодо розуміння сучасною молоддю поняття патріотизму;
проведення конференцій, «круглих столів», семінарів щодо розгляду актуальних питань і завдань патріотичного виховання;
використання форм й методів національно-патріотичного виховання, що базуються на українських народних традиціях, прикладах героїчної боротьби українського народу за

незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, відстоювання демократичного вибору України.

Заходи реалізації Програми викладені у додатку до Програми національно-патріотичного виховання мешканців Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2022 роки.

Секретар міської ради

Віталій ДІДЕНКО

Ректор Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

генерал-майор

Олександр ЛУЦЬКИЙ

ЗАХОДИ
щодо виконання Програми національно-патріотичного виховання мешканців
Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2022 роки

№ з/п	Перелік заходів Програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерело фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (грн.)	
					Роки	
					2021	2022
1	2	3	4	5	6	7
1	<p>Прийняття участі Національної академії:</p> <ul style="list-style-type: none"> -в урочистих заходах Хмельницької міської територіальної громади з нагоди відзначення державних свят та знаменних дат; -у національно-патріотичному вихованні молоді Хмельницької міської територіальної громади та її підготовки до виконання військового обов'язку. (за потреби) 	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		
2	Прийняття участі Національною академією у соціальному профорієнтаційному інтерактивному дитячому проекті «Місто професій» (щорічно)	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		

3	Організація Національною академією «Днів відкритих дверей» (щорічно, за потреби)	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		
4	Прийняття участі Національною академією в «Ярмарках професій» організованих центрами зайнятості (щорічно)	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		
5	Проведення ремонтних робіт у музею Національною академії для забезпечення відвідування учнями шкіл Хмельницької міської територіальної громади.	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	50000,00	50000,00
6	Організація Національною академією профорієнтаційної роботи щодо вступу до академії (постійно)	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		
7	Організація Національною академією створення 8-ми таборів «Юні друзі прикордонників» на базі 7-х класів кращих шкіл.	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		

8	Організація Національною академією змагань серед таборів «Юні друзі прикордонників»	2021-2022	Національна академія, Хмельницька міська рада	Не потребує фінансування з бюджету Хмельницької міської територіальної громади		
9	Облаштування скверу пам'яті героїв російсько-української війни на території Національної академії який зможуть відвідувати в денний час доби мешканці Хмельницької міської територіальної громади.	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	1500000,00	
10	Проведення навчальних занять, військово-початкової (зборової) підготовки випускників середніх шкіл, зборів викладачів дисциплін «Захист Вітчизни» шкіл з предмету «Захист Вітчизни» потребують поліпшення матеріально-технічної бази кафедр Національної академії	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	910000,00	1140000,00
11	Облаштування приміщення для мультимедійного тиру кафедри вогневої та тактико-спеціальної підготовки Національної академії.	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	400000,00	600000,00
12	Провести будівництво навчального відділу прикордонної служби «Поділля» на польовому центрі для забезпечення навчального процесу Національної академії та проведення практичних навчальних занять, військово-початкової (зборової) підготовки випускників середніх шкіл.	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади		800000,00

13	Завершення реконструкції спортивного майданчика Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького з влаштування футбольного поля (91х46) зі штучним покриттям по вулиці Шевченка, 46, для проведення спільних спортивних заходів та заходів військово-патріотичного виховання молоді міста Хмельницького, пропаганди здорового способу життя, формування відповідного рівня фізичної підготовки та витривалості	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	348406,00	
14	Провести реконструкцію приміщень відділу охорони здоров'я «Національної академії для проведення показових практичних навчальних занять з дисципліни «Тактична медицина» для випускників середніх шкіл з предмету «Захист вітчизни» та проведення змагань з «Тактичної медицини».	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	800000,00	
15	У зв'язку зі щорічним збільшенням державного замовлення набору курсантів 1-го курсу та з метою розв'язання соціально-побутових проблем слухачів академії, провести поліпшення матеріальної бази курсантських гуртожитків.	2021-2022	Хмельницька міська рада, Національна академія	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	1000000,00	1000000,00
ВСЬОГО КОШТІВ:					5008406	3590000
					Всього: 8 598 406	